

UNKNOWN FACTS AND MYSTERIES OF THE HISTORY OF THE CREATION OF THE FOURTH FACULTY OF THE DNEPROPETROVSK MINING INSTITUTE

O. Solodyankin^{1} & O. Solodyankina¹*

¹*Dnipro Polytechnic National Technical University, Dnipro, Ukraine*

** Corresponding author: alex.solodyankin@gmail.com*

Abstract. The article is devoted to the history of the creation of the Faculty of Mine Construction at the Dnepropetrovsk Mining Institute. The analysis of all known publications devoted to the history of the Dnepropetrovsk Mining University on the issue of the present date of the opening of the fourth faculty in its structure is given. The discrepancy of some information about the establishment of the Faculty of Mine Construction in various publications is shown. Based on the official orders of the Dnepropetrovsk Mining Institute for the post-war period of recovery and development of educational and scientific activities, the real history of the creation of the faculty of mine construction is shown. The first order on the creation of the Faculty of Mine Construction at the Dnepropetrovsk Mining Institute is presented, documents and laws of the country that served as the basis for its release are shown, and the link of this order to the historical events of that time is shown. Information about the first dean of the mine-building faculty and the first students enrolled in the lists of the new subdivision is given. Comparison of the contingent of students of the then existing faculties of the Dnepropetrovsk Mining Institute is carried out. Taking into account the new date of creation of the faculty, a new jubilee anniversary of the activity of the faculty of construction has been determined - a new, modern name for the mine-building faculty of NTU Dnipro Polytechnic.

Key words: Faculty of Mine Construction, Faculty of Construction, history, Dnepropetrovsk Mining Institute, Dnipro Polytechnic

НЕВІДОМІ ФАКТИ ТА ЗАГАДКИ ІСТОРІЇ СТВОРЕННЯ ЧЕТВЕРТОГО ФАКУЛЬТЕТУ ДНІПРОПЕТРОВСЬКОГО ГІРНИЧОГО ІНСТИТУТУ

О.В. Солодянкін^{1} & О.А. Солодянкіна¹*

¹*Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», Україна*

** Відповідальний автор: alex.solodyankin@gmail.com*

Анотація. Стаття присвячена історії створення факультету шахтного будівництва в Дніпропетровському гірничому інституті. Наведений аналіз всіх відомих видань, присвячених історії Дніпропетровського гірничого вузу з питання справжньої дати заснування четвертого факультету в його структурі. Показана невідповідність деяких відомостей щодо створення факультету шахтного будівництва в різних виданнях. Спираючись на офіційні накази за повоєнний період відновлення та розвитку освітньої і наукової діяльності Дніпропетровського гірничого інституту, показана справжню історію створення факультету шахтного будівництва. Наведений невідомий дотепер перший наказ про заснування факультету шахтного будівництва в Дніпропетровському гірничому інституті, виявлені документи та закони країни, що стали підставою для його виходу, а також показана прив'язка цього наказу до історичних подій того часу. Наведені відомості про першого декана шахтобудівельного факультету та перших студентів, зарахованих до списків нового підрозділу. Виконане порівняння контингенту студентів існуючих на той час факультетів ДГІ. З урахуванням нової дати створення факультету, визначена нова ювілейна річниця діяльності факультету будівництва – сучасна назва шахтобудівельного факультету НТУ «Дніпровська політехніка».

Ключові слова: шахтобудівельний факультет, факультет будівництва, історія, Дніпропетровський гірничий інститут, Дніпровська політехніка

Дотепер вважалося, що шахтобудівельний факультет (ШБФ) був організований згідно з наказом № 327 від 6 липня 1951 року [1]. Це було відзначено в кількох виданнях, присвячених історії Дніпропетровського гірничого вузу – *Днепропетровский горный институт: Исторический очерк, в 2 кн.*, 1990 та 1995 рр. видання [2, 3], *История и современность Национального горничого университета (1899-2009 рр.)*, 2009 р. [4].

Крім цих видань, у 2001 році вийшов ювілейний збірник праць, присвячений 50-річчю від дня створення шахтобудівельного факультету ДГІ (на той час факультет мав назву «Будівельних геотехнологій») [5]. У збірнику надані відомості про кафедри факультету, деканів і коротка історія факультету.

У 2004 році підготовлено перше видання *Исторії кафедри будівництва, геотехніки і геомеханіки* [6], а в 2010 році – друге, доповнене і перероблене [7], де також приділено увагу факту організації факультету шахтного будівництва в ДГІ.

Остання стаття, присвячена вже 70-річчю з дня створення факультету будівництва (1951-2021 рр.) опублікована цього року [8].

Тим часом, в деяких виданнях згадується про існування факультету шахтного будівництва в період до 1951 року. Наприклад, в [2] написано наступне: «В 1949 юбилейном году в институте обучалось около 2 тыс. студентов, работало 165 профессоров и преподавателей, прием на первый курс составил 500 человек. Институт имел 34 кафедры, 22 лаборатории, 25 кабинетов, геологический музей, библиотеку с фондом около 200 тыс. томов, учебно-экспериментальный буровой полигон и учебно-экспериментальные мастерские. Подготовка инженеров велась на четырех факультетах (*четвертый – це шахтобудівельний!* – авт.) по девяти специальностям».

Ці ж дані, майже без змін наведені у вже згаданій вище монографії [4], в книзі *Відповідність часу*, 2012 р. [9] і двох проспектах *Днепропетровский ордена Трудового Красного Знамени горный институт им. Артёма*, підготовлених до 75-річчя інституту [10] і до 60-річчя Великої жовтневої соціалістичної революції [11]. Однак в [2], але вже на інших сторінках книги вказується, що шахтобудівельний факультет створений в 1951 році. І такі суперечливі відомості про дату створення шахтобудівельного факультету були відзначені також у виданнях [4] і [10] з історії ДГІ-НГУ. Ці книги наведені в табл. 1 і розташовані за роком їх виходу в зворотному хронологічному порядку.

Протиріччя про дату створення шахтобудівельного факультету в представлених виданнях складно простежити, оскільки часто згадки про нього знаходяться в розділах, що описують різні історичні етапи або різні напрями діяльності інституту, іноді відомості даються опосередковано (наприклад, запис «чотири факультети» в 1949 року не доповнено назвами конкретних факультетів, але це факт визнання існування четвертого факультету ДГІ, яким і є шахтобудівельний).

Таку ситуацію з даними про час створення факультету можна було б пояснити звичайною друкарською помилкою, допущеною в першоджерелі, а потім, як це нерідко буває, копійованою як незаперечний факт в наступних виданнях з історії ДГІ.

Можна було б пояснити, якби мова йшла про видання, що вийшло у світ після 1951 року. Однак, першоджерелом всіх зазначених відомостей є книга, підготовлена до 50-річчя

Дніпропетровського гірничого інституту, і випущена в 1949 році [12]. Там на с. 21 і наведені цифри, ретельно підраховані і, напевно, не раз перевірені. Тому існування факультету шахтного будівництва в 1949 році визначено однозначно, а про його організацію в 1951 р знати не могли.

Таблиця 1

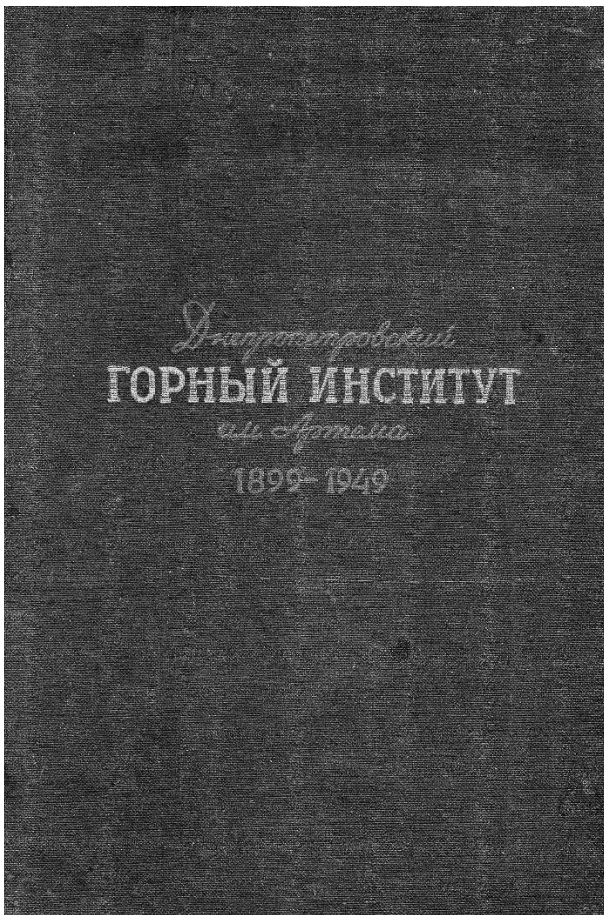
Видання присвячені історії ДГІ-ДГАУ-НГАУ-НГУ з даними про створення шахтобудівельного факультету

	Видання з історії ДГІ-ДГАУ-НГАУ-НГУ	Р ік в иходу	Рік згадки про ШБФ		
			194 9	1 950	1 951
1.	Відповідність часу / Г.Г. Півняк, Г.К. Швидько, О.М. Шашенко та ін. [9]	2 012	Ш БФ		
2.	Шашенко А.Н., Солодянкін А.В., Пустовойтенко В.П. Кафедра строительства и геомеханики НГУ. [7]	2 010			І БФ
3.	Історія і сучасність Національного гірничого університету (1899-2009 р.) / За ред. Г.К. Швидько. [4]	2 009	4-й факультет		І БФ
4.	Шашенко А.Н., Солодянкін А.В. История кафедры строительных геотехнологий и геомеханики НГУ. [6]	2 004			І БФ
5.	Факультет строительных геотехнологий. Юбилейный выпуск к 50-летию факультета / А.Н. Шашенко, И.И. Усик, Г.Ф. Гаврюк. [5]	2 001			І БФ
6.	Днепропетровский горный институт / Под ред. Г.Г.Пивняка, А.А.Ренгевича, К.Ф.Тяпкина и др. – Кн. 2: Кафедры (1899-1992). [3]	1 995			І БФ
7.	Днепропетровский горный институт / Под ред. А.А.Ренгевича, М.П.Теселько. – Кн. 1: История и развитие (1899-1989). [1]	1 990	4-й факультет		І БФ
8.	Днепропетровский ордена Трудового Красного Знамени горный институт им. Артема (к 75-летию института). [10]	1 974	4-й факультет	ІІ СФ	
9.	Днепропетровский Ордена Трудового Красного Знамени горный институт им. Артема (к 60-летию Великого Октября). [11]	1 968	Ш БФ		
10.	Днепропетровский горный институт им. Артема. 1899-1949 гг. [12]	1 949	Ш БФ		

Але раз так, то наведені вище дані про кількість студентів і професорсько-викладацький склад, спеціальності, кафедри і факультеті повинні фігурувати в офіційних наказах Гірничого інституту.

З метою знайти документальне підтвердження існування шахтобудівельного (або четвертого, як зазначено в [3, 7, 8]) факультету до 1951 року, були переглянуті книги наказів ДГІ за період з 1948 по 1951 р, тобто в період, коли були літературні згадки про цей структурний підрозділ. І це дало несподіваний результат – ні в одній з книг наказів про особовий склад ДГІ, а це одинадцять томів!, шахтобудівельний факультет не згадується. Всі накази і розпорядження щодо різноманітної діяльності гірничого інституту – проведення сесій, практик студентів, змагань, демонстрацій та інших заходів стосуються тільки трьох факультетів – гірничого, гірничо-механічного та геолого-маркшейдерського.

Так звідки, все ж таки, у виданні *Дніпропетровський гірничий інститут 1899-1949* – першоджерелі, з'явився запис про факультет шахтного будівництва, якщо в книгах наказів за 1948-1950 рр. згадки про цей факультет немає, аж до позначеного раніше № 327 від 6 липня 1951 р. [1, 5]?

Обкладинка ювілейного видання
«Дніпропетровський горний інститут
ім. Артема. 1899-1949», підготовленого до
50-річчя ВНЗ [12]

шахтобудівельного, могли включити в книгу заднім числом, датувавши її 1949-м роком, ювілейною датою.

На користь цієї версії говорить те, що звичайних вихідних даних, які фіксує друкарня на останній сторінці видання – *Здано в набір... і Підписано до друку...*, немає!

Ще одна деталь про передбачувані терміни підготовки книги.

У ювілейному виданні на с. 3 розміщений Указ Президії Верховної Ради СРСР «Про нагородження орденом Трудового Червоного прапора Дніпропетровського гірничого інституту імені Артема», який було прийнято 21 листопада 1949 р. Таким чином, остаточна верстка книги проводилася вже після цієї дати, а друк і складання (тираж видання 2000 примірників!) навряд чи були завершені в 1949 році.

Крім того, є кілька відомостей в тексті книги, що суперечать офіційним даним, тобто наказам ДГІ. Наприклад, в [12] зазначено кількість кафедр в ювілейному, 1949 році – 34. Проте за наказом № 284 від 13 вересня 1949 року (штатний розклад вузу) [14], кількість кафедр тільки 31. Навіть якщо порахувати кафедру проведення і кріплення виробок і шахтного будівництва, а також кафедру теоретичної і будівельної механіки як різні (що нерідко і робилося при певних обставинах, наприклад, при інвентаризації майна кафедр), то і в цьому випадку виходить тільки 33.

Що стосується кафедри проведення і кріплення виробок і шахтного будівництва, то вона в цей період вважалася об'єднаною, якою, після переходу її очільника Б.М. Крамарева в 1946 році в МакНДІ, завідував професор Ф.Я. Білаєнко. Офіційно вона була знову ж розділена на дві окремі тільки в кінці жовтня 1950 р. Завідувати кафедрою шахтного будівництва став Ф.Я. Білаєнко, а завідувачем кафедри проведення і кріплення гірничих виробок був затверджений доцент І.С. Маршак.

Щодо відсутності згадки про ШБФ в наказах цього періоду логічним поясненням для нас стало наступне.

Перші роки після відновлення роботи Гірничого інституту в Дніпропетровську були надзвичайно важкі, напружені – як для студентів і викладацького складу, так і для керівництва вузу. Тим більш, що перші півтора роки роботи гірничого інституту в Дніпропетровську проходили в умовах воєнного часу.

Тому підготовка ювілейного видання з історії ДГІ до 50-річчя від дня його заснування могла затягтися, а закінчитися вже після святкування ювілею – в кінці 1950 - на початку 1951 рр., коли шахтобудівельний факультет офіційно з'явився або рішення про його організації готувалося (Штатний розклад адміністративно управлінського персоналу на 1951 рік, де вперше вказано посаду декана шахтобудівельного факультету, затверджено Гірметвузом МВО СРСР 31 березня 1951 року та вийшло наказом ДГІ № 156 від 11 квітня 1951 р. [13]). І тому, щоб надати більшій солідності результатами та досягненнями вузу за 50 років його існування, окремо – за радянський період роботи вузу, і особливо за час відновлення ДГІ після війни, відомості про створення четвертого факультету –

А в серпні 1950 року кафедру «марксизму-ленінізму» розділили на дві: «марксизму-ленінізму» і «політичної економії». Можливо це і є та, 34-а кафедра, відзначена в історії ДГИ (1899-1949) [12].

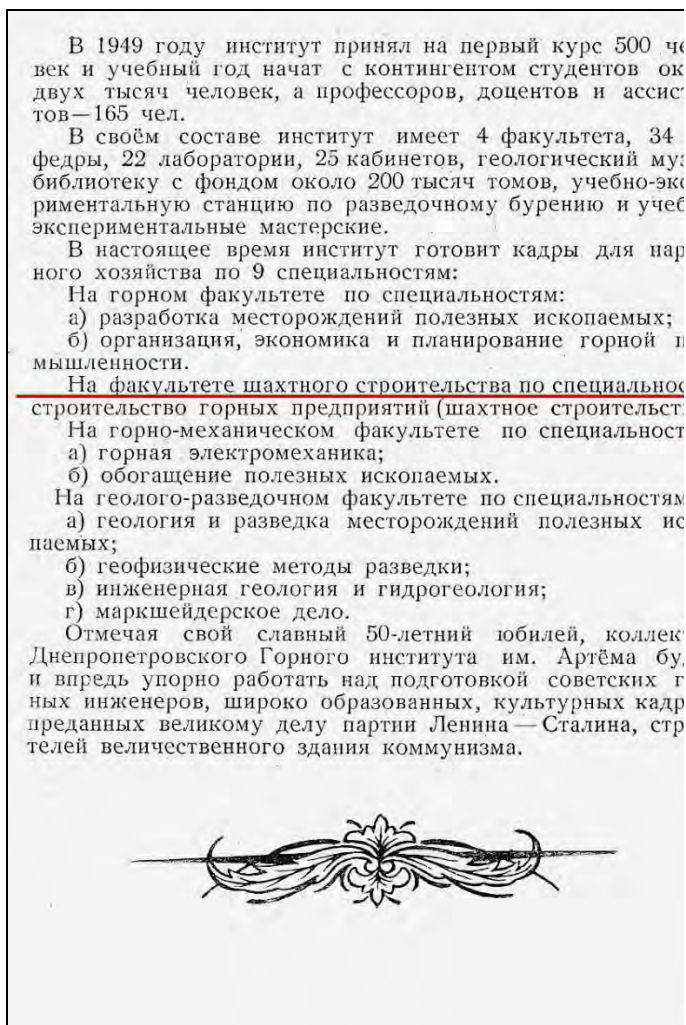
І ще один показовий факт. У ювілейному виданні [12] наведено назву факультету «Геологорозвідувальний» (с. 21) до якого входили спеціальності: три за напрямом «геологія» і четверта – «маркшейдерська справа». Однак, у всіх наказах до 1951 року цей факультет з таким переліком спеціальностей носив назву «Геолого-маркшейдерський». Назву «Геологорозвідувальний» він отримав тільки в 1951 році, за згаданим вище наказом № 327 [1], після переведення спеціальності «маркшейдерська справа» до складу шахтобудівельного факультету.

Всі ці непрямі свідчення і офіційні накази говорять про те, що книга *Дніпропетровський гірничий інститут 1899-1949* могла бути підготовлена в 1951 році з фактичними даними про факультети і кафедри станом на цей рік, але видана з датою «1949 рік».

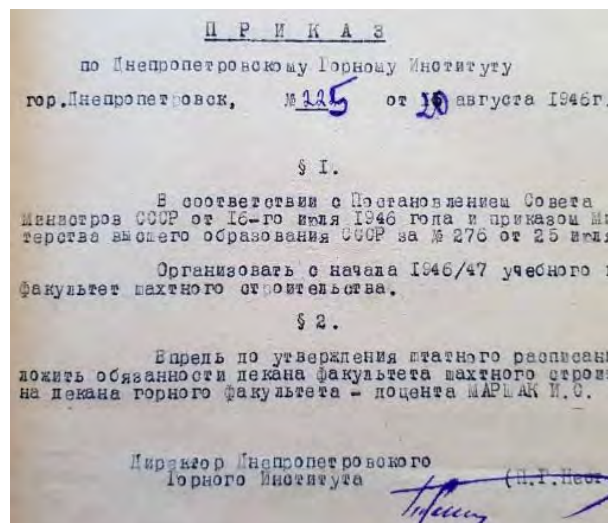
Міркуючи таким чином, можна було б вважати, що наказ про організацію шахтобудівельного факультету вийшов все-таки в 1951 році.

Але згадка про факультет шахтного будівництва у виданні 1949 року – першоджерелі, ініціювала більш ретельне і глибоке вивчення архівних матеріалів НТУ «Дніпровська політехніка», а саме за весь період починаючи з повернення ДГИ в Дніпропетровськ з евакуації в 1944 році до 1951 року. В результаті цієї роботи був знайдений перший, вочевидь забутий наказ про створення факультету шахтного будівництва в Дніпропетровському гірничому інституті, виявлені документи, що стали підставою для його видання, а також показана прив'язка цього наказу до історичних подій того часу.

Інший, більш ранній наказ про створення факультету шахтного будівництва – № 225 датується 20 серпня 1946 року [15] – п'ятьма роками раніше відомої на сьогодні дати!

Сторінка 21 видання [12] з даними про структуру інституту, кількість професорів, викладачів і студентів в 1949 р.

Наказ про створення факультету шахтного будівництва № 225 від 20 серпня 1946 року

П Р И К А З

по Днепропетровскому Горному Институту
гор. Днепропетровск, № 225 от 20 августа 1946 г.

§ 1.

В соответствии с Постановлением Совета Министров СССР от 16-го июля 1946 года и приказом Министерства высшего образования СССР за № 276 от 25 июля 1946 г.

Организовать с начала 1946/47 учебного года факультет шахтного строительства.

§ 2.

Впредь до утверждения штатного расписания возложить обязанности декана факультета шахтного строительства на декана горного факультета – доцента МАРШАК И.С.

Директор Днепропетровского
Горного института

(П.Г. Нестеренко)

Таким чином, відповідно до наказу № 225, першим деканом факультету шахтного будівництва (тимчасово виконуючим обов'язки) був доцент І.С. Маршак.

Маршак Ізраїль Соломонович (1896-?) – випускник Катеринославського гірничого інституту 1926 р. Кандидат технічних наук, доцент. Гірничий директор I рангу. Завідувач кафедри проведення і кріплення виробок в 1943-44 рр. (Караганда). Декан гірничого факультету в 1934-36 рр. і 1945-47 рр. Декан факультету шахтного будівництва в 1946-51 рр. Завідувач Вищими інженерними курсами в 1947-51 рр. Наукові інтереси – питання технології проведення і кріплення гірничих виробок, управління гірським тиском при розробці пластових родовищ. Працював в інституті в 1929-1963 рр. Нагороди: орден Трудового Червоного Прапора, орден «Знак пошани», медалі – «За доблесну працю у Великій Вітчизняній війні 1941-1945 рр.», «За відбудову вугільних шахт Донбасу», Почесна грамота Президії Верховної Ради Казахської РСР, знак «Відмінник соціалістичного змагання вугільної промисловості».

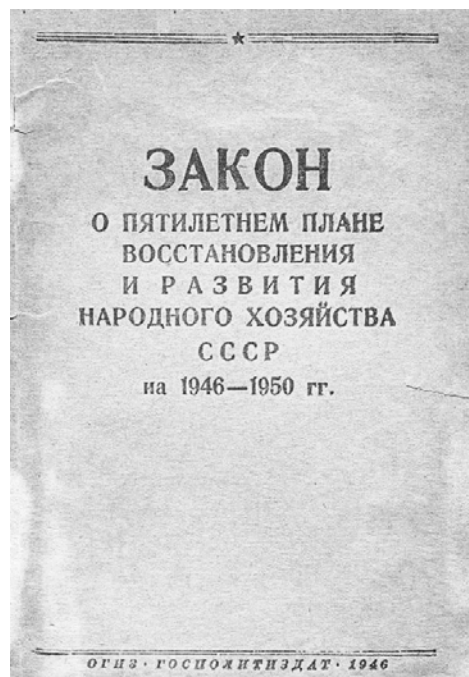

Підстава для виходу наказу про організацію факультету шахтного будівництва в 1946 році була більше ніж серйозна і визначалася не внутрішніми причинами і рамками навчального процесу Дніпропетровського гірничого інституту, а державними законами СРСР історичного значення.

Позначене в наказі ДГІ № 225 Постанова Ради Міністрів СРСР № 1596 від 16 липня 1946 р. – "О мерах помощи и создании производственной базы Министерства строительства топливных предприятий" [16] не що інше, як програма реалізації планів 4-ї п'ятирічки на 1946-50 рр. І в числі її основних завдань Міністерству вищої освіти було наказано наступне.

«31. Обязать Министерство высшего образования СССР (т. Кафтанова):

а) направить Министерству строительства топливных предприятий в 1946 году из числа оканчивающих институты и техникумы 134 инженера и 256 техников, в том числе 120 инженеров и 160 техников строительных специальностей;

б) организовать факультеты шахтного строительства в Московском, Ленинградском, Днепропетровском и Свердловском горных институтах и Донецком индустриальном институте;

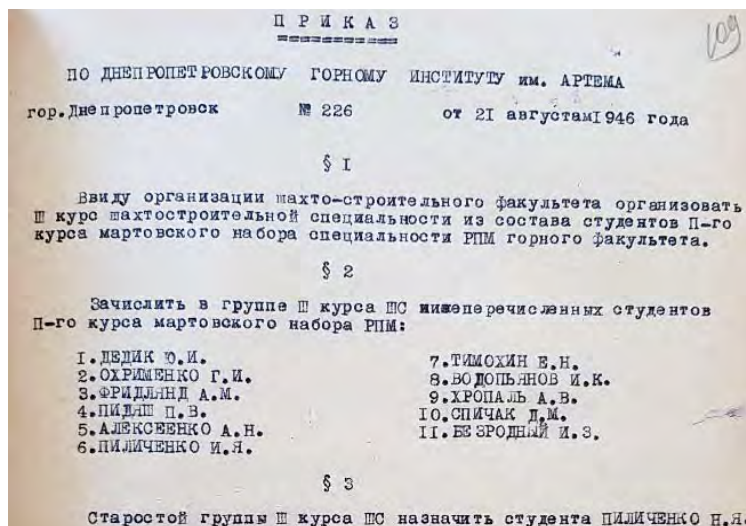
в) организовать в Новочеркасском и Грузинском индустриальных институтах, Харьковском горно-индустриальном и Томском политехническом институтах подготовку инженеров по специальности "шахтное строительство"».

Першочергова важливість реалізації планів четвертої п'ятирічки не підлягає сумніву, тим більше, що напередодні був прийнятий Закон СРСР від 18 березня 1946 г. «О пятилетнем плане восстановления и развития народного хозяйства СССР на 1946-1950 гг.» [17].

Вже через місяць – 22 квітня 1946 р. в Дніпропетровському гірничому інституті вийшов наказ № 109-а про введення обов'язкового вивчення (зі здачею заліку) «Закона о пятилетнем плане восстановления и развития народного хозяйства СССР» для всіх спеціальностей і курсів [18].

Таким чином, для збільшення набору на спеціальність «шахтне будівництво» та реалізації завдань четвертого п'ятирічного плану, відповідно до наказу № 225 від 20 серпня 1946, з навчального 1946/47 року і був організований факультет шахтного будівництва.

Наступний за зазначеним наказ № 226 від 21 серпня 1946 був присвячений організаційним питанням щодо створеного нового факультету [15].

Наказ № 226 від 21.08.1946 р з організаційних питань факультету шахтного будівництва

П Р И К А З

ПО ДНЕПРОПЕТРОВСКОМУ ГОРНОМУ ИНСТИТУТУ им. АРТЕМА
гор. Днепропетровск, № 226 от 21 августа 1946 года

§ 1.

Ввиду организации шахтостроительного факультета организовать III курс шахтостроительной специальности из состава студентов II курса мартовского набора специальности РПМ горного факультета.

§ 2.

Зачислить в группу III курса ШС нижеперечисленных студентов II-го курса мартовского набора РПМ:

1. Дедик Ю.И.	7. Тимохин Е.Н.
2. Охрименко Г.И.	8. Водопьянов И.К.
3. Фридлянд А.М.	9. Хропаль А.В.
4. Пидяш П.В.	10. Спичак Д.М.
5. Алексеенко А.Н.	11. Безродный И.З.
6. Пиличенко Н.Я.	

§ 3

Старостой группы III курса ШС назначить студента Пиличенко Н.Я.

§ 9

Возвратившегося из отпуска студента II-го курса РПМ горного факультета МУНТЯН И.С. считать студентом III-го курса специальности ШС шахтостроительного факультета.

Основание – Рапорт декана факультета.

Примітка. В оригіналі наказу в числі студентів II-го курсу березневого набору РПМ вказано прізвище «Пиличенко» Н.Я., що є друкарською помилкою. Правильно читати – Биличенко Н.Я. – в подальшому професор, доктор технічних наук, академік АІН України, Заслужений працівник Вищої школи України, завідувач кафедрами прикладної механіки і рудничного транспорту ДГІ, декан гірничого факультету, проректор з навчальної роботи, радник ректора, Заслужений професор НГУ.

ГІРНИЧІ І ГІРНИЧО-ІНДУСТРІАЛЬНІ ІНСТИТУТИ

1. Дніпропетровський гірничий інститут ім. Артема-Сергєєв
(Міністерство вищої освіти СРСР)
м. Дніпропетровськ, вул. Кірова, 1.

Інститут засновано в 1899 р.
В інституті є 4 факультети:

1. Гірничий факультет. Спеціальності: 1) розробка родових родовищ, 2) економіка, організація та планування гірної промисловості.
2. Шахтобудівельний факультет. Спеціальність шахтне будівництво.
3. Гірничо-механічний факультет. Спеціальності: 1) гірничо-електромеханіка, 2) збагачення корисних копалин.
4. Геолого-маркшейдерський факультет. Спеціальності: 1) геологія і розвідування родовищ корисних копалин, 2) маркшейдерська справа, 3) гідрогеологія і інженерна геологія, 4) геофізичні методи розвідок.

Виробничу практику студенти відбувають на підприємстві Міністерства вугільної промисловості і чорної металургії України, Уралу, Кавказу, Сибіру.

Строк навчання в інституті на всіх факультетах — 5 років.
Інститут має підготовчі курси.

Сторінка довідника для вступників до вузів УРСР.
1946 рік

У цьому ж 1946 році вийшов довідник для вступників до вузів УРСР, де по Дніпропетровському гірничому інституту були вказані 4 факультети: Гірничий, Шахтобудівельний, Гірничо-механічний і Геолого-маркшейдерський, з переліком спеціальностей, які на них готувалися. За шахтобудівельним факультетом закріплена одна спеціальність – «шахтне будівництво».

Але все-таки повноцінним структурним підрозділом факультет шахтного будівництва в ці роки не став.

По-перше, в самому наказі була озвучена незавершеність прийнятого рішення: «...Впередь до утвердження штатного расписания возложить обязанности декана факультета шахтного

строительства на декана горного факультета – доцента Маршак И.С.»

А по-друге, для рівноправної участі в діяльності інституту, факультету не вистачило достатнього контингенту студентів і, хоча б ще однієї спеціальності.

На момент створення шахтобудівельного факультету, тобто на початок 1946/47 навчального року контингент студентів факультету становив, з урахуванням переведеної зі спеціальності РПМ групи студентів березневого набору 1945 року, всього 55 осіб. На інших факультетах кількість студентів було в рази більшою. І така ситуація трималася ще кілька років аж до 1951/52 навчального року (табл. 2).

Таблиця 2

Кількість студентів, які навчаються на факультетах

Факультет	Навчальний рік					
	1 946/47	1 947/48	1 948/49	1 949/50	1 950/51	1 951/52
Гірничий	2 55	3 80	4 22	5 00	6 21	6 68
Геолого- Маркшейдерський	2 00	3 87	3 07	5 07	6 23	5 15
Гірничо-Механічний	2 45	3 26	3 46	4 35	5 05	6 50
Шахтобудівельний	5 5	6 6	7 8	1 11	1 61	5 60
Всього	7 55	1 159	1 153	1 553	1 910	2 393

Внаслідок невеликого контингенту студентів шахтобудівельного факультету, очевидно, що їх особисті справи, організаційні питання, пов'язані з навчанням, проживанням та іншими видами діяльності, вирішувалися в рамках діловодства гірничого факультету. Тим більше, що Маршак І.С. був деканом гірничого та шахтобудівельного факультету в одній особі.

На перших порах це, дійсно, полегшило організаційну роботу, якої, в умовах важкого післявоєнного часу і без того було більш, ніж достатньо. Пізніше і самих цих студентів стали вважати студентами гірничого факультету. При цьому ніяких наказів, що стосуються об'єднання гірничого факультету з шахтобудівельним, або скасування останнього *не було*.

У 1947 році деканом гірничого факультету був затверджений професор А.М. Цейтлін, а доцент І.С. Маршак був призначений завідувачем Вищими інженерними курсами, якими керував до 1951 р. До цього часу наказ № 225 про організацію факультету шахтного будівництва був практично забутий і похований під товщею офіційних паперів та висохлих чорнил.

Другий наказ про організацію (правильніше було б сказати – про реструктуризацію факультетів ДГІ) – № 327 від 6 липня 1951 року [1], робив, по суті відсилання до першого наказу, хоча про це вже навряд чи можна було здогадатися.

Приказ № 327

*по Днепропетровскому ордена Трудового Красного Знамени
Горному Институту им. Артема*

гор. Днепропетровск

6 июля 1951 года

§ 1

В соответствии с утвержденным МВО штатным расписанием организовать с 1/VII-51 года шахтостроительный факультет, включив в его состав следующие специальности: шахтостроительную, маркшейдерскую и организация, планирование и экономика горной промышленности. Геолого-маркшейдерский факультет именовать в дальнейшем «геолого-разведочный» в соответствии с уставом.

§ 2

В связи с организацией нового факультета, устанавливаю следующее распределение кафедр:

Горный факультет

1. Графики. 2. Рудничного транспорта. 3. Разработки пластовых месторождений. 4. Горных машин. 5. Рудничной вентиляции. 6. Математики.

Шахтостроительный факультет

1. Шахтного строительства. 2. Маркшейдерского дела. 3. Геодезии. 4. Проведения и крепления горных выработок. 5. Теоретической и строительной механики. 6. Организации, экономики и планирования горной промышленности

Горно-механический факультет

1. Прикладной механики. 2. Горной механики. 3. Горной электротехники. 4. Технологии металлов. 5. Обогащения полезных ископаемых. 6. Общей электротехники

Геолого-разведочный факультет

1. Общей геологии. 2. Кристаллографии и минералогии. 3. Исторической геологии и палеонтологии. 4. Петрографии. 5. Полезных ископаемых. 6. Разведочного дела. 7. Гидрогеологии и инженерной геологии. 8. Геофизики. 9. Химии. 10. Физики

Учебная часть

1. Основ марксизма-ленинизма. 2. Политической экономики. 3. Иностранных языков. 4. Физического воспитания и спорта

§ 3

Назначить и.о. декана шахтостроительного факультета с 1 июля с/г горного директора, доцента Лисицу И.Г., установив оклад, согласно штатного расписания.

*Директор института –
горный генеральный директор III ранга*

/Нестеренко П.Г./

Цей наказ і доповнив перший, що вийшов п'ять років тому і давши відповіді на невирішені питання щодо організації нового факультету. А саме:

1 – ввів до його складу ще дві спеціальності (з гірничого факультету – організації, планування та економіки гірничої промисловості, з геолого-маркшейдерського – маркшейдерської справи), що перерозподілило число студентів між факультетами та зробило шахтобудівельний факультет приблизно рівним за контингентом з іншими (див. табл. 2);

2 – встановив штатний розклад кафедр за факультетами ДГІ, затверджений Міністерством вищої освіти;

3 – призначив штатного декана шахтобудівельного факультету. Штатний розклад з зазначенням посади декана шахтобудівельного факультету було вперше за цей період затверджено Міністерством вищої освіти СРСР 31 березня 1951 року та оголошено наказом по ДГІ № 156 від 11 квітня 1951 р. [13]).

З цього часу шахтобудівельний факультет продовжив уже повноцінну діяльність і в 2021 році на законних підставах може відзначати свій солідний ювілей – **75-річчя з дня заснування!**

References

1. Архів НТУ «Дніпровська політехніка». – Опис 1-л. Спр. 455. – 1951.
Archiv NTU "Dniprovskia Politechnika". – Description 1-l. Ref. 455. – 1951.
2. Днепропетровский горный институт: Исторический очерк / Под ред. А.А. Ренгевича, М.П. Теселько. – М.: Недра, 1990. – Кн. 1: История и развитие (1899-1989). – 345 с.
Dnepropetrovskiy gornyy institut: Istoricheskiy ocherk / Pod red. A.A. Rengevicha, M.P. Tesel'ko. – M.: Nedra, 1990. – Kn. 1: Istoriya i razvitiye (1899-1989). – 345 s.
3. Днепропетровский горный институт: Исторический очерк / Под ред. Г.Г. Пивняка, А.А. Ренгевича, К.Ф. Тяпкина и др. – К.: Техніка, 1995. - Кн. 2: Кафедры (1899-1992). – 408 с.
Dnepropetrovskiy gornyy institut: Istoricheskiy ocherk / Pod red. G.G. Pivnyaka, A.A. Rengevicha, K.F. Tyapkina i dr. – K.: Tekhnika, 1995. - Kn. 2: Kafedry (1899-1992). – 408 s.
4. Історія і сучасність Національного гірничого університету (1899-2009 гг.): монографія / За ред. проф. Г.К. Швидько. – Д.: Національний гірничий університет, «Ліра», 2009. – 504 с.
Istoriya i suchasnist' Natsional'noho hirnychoho universytetu (1899-2009 hh.): monohrafiya / Za red. prof. H.K. Shvyd'ko. – D.: Natsional'nyy hirnychyu universytet, «Lira», 2009. – 504 s.
5. Факультет строительных геотехнологий. Юбилейный выпуск / А.Н. Шашенко, И.И. Усик, Г.Ф. Гаврюк и др. – Днепропетровск: РИК НГА Украины, 2001. – 58 с.
Fakul'tet stroitel'nykh geotekhnologiy. Yubileynyy vypusk / A.N. Shashenko, I.I. Usik, G.F. Gavryuk i dr. – Dnepropetrovsk: RIK NGA Ukrainy, 2001. – 58 s.
6. Шашенко А. Н., Солодянкин А. В. История кафедры строительных геотехнологий и геомеханики Национального горного университета. Днепропетровск-Донецк: Норд-Пресс. – 2004. – 544 с.
Shashenko A.N., Solodyankin A.V. Istoriya kafedry stroitel'nykh geotekhnologiy i geomekhaniki Natsional'nogo gornogo universiteta. Dnepropetrovsk-Donetsk: Nord-Press. – 2004. – 544 s.
7. Шашенко А.Н., Солодянкин А.В., Пустовойтенко В.П. Кафедра строительства и геомеханики Национального горного университета: история, личности, достижения. К.: Новый друк, 2010. – 642 с.
Shashenko A.N., Solodyankin A.V., Pustovoytenko V.P. Kafedra stroitel'stva i geomekhaniki Natsional'nogo gornogo universiteta: istoriya, lichnosti, dostizheniya. K.: Novyy druk, 2010. – 642 s.
8. Усик І.І. Факультет будівництва – 70 кроків у майбутнє // Перспективи розвитку строительных технологий: материалы 15-й междунар. науч.-практ. конф. молодых ученых, аспирантов и студентов, 23 апр. 2021 г. – Д.: НТУ «Дніпровська політехніка», 2021. – С. 36-40.

Usyk I.I. Fakul'tet budivnytstva – 70 krokiv u maybutnye // Perspektivy rozvytyya stroytel'nykh tekhnolohyy: materyaly 15-y mezhdunar. nauch.-prakt. konf. molodykh uchenykh, aspirantov y studentov, 23 apr. 2021 h. – 36-40.

9. Відповідність часу / О.С. Бешта, Г.Г. Півняк, Г.К. Швидько, О.М. Шашенко та ін. – Д.: АРТ-ПРЕС, 2012. – 288 с.

Vidpovidnist' chasu / O.S. Beshta, H.H. Pivnyak, H.K. Shvyd'ko, O.M. Shashenko ta in. – D.: ART-PRES, 2012. – 288 s.

10. Днепропетровский ордена Трудового Красного Знамени горный институт им. Артема (к 75-летию института). – Днепропетровск, 1974. – 63 с.

Dnepropetrovskiy ordena Trudovogo Krasnogo Znameni gornyy institut im. Artema (k 75-letiyu instituta). – Dnepropetrovsk, 1974. – 63 s.

11. Днепропетровский Орден Трудового Красного Знамени горный институт им. Артема (к 60-летию Великой Октябрьской Социалистической революции). – Киев, 1968. – 47 с.

Dnepropetrovskiy Ordena Trudovogo Krasnogo Znameni gornyy institut im. Artema (k 60-letiyu Velikoy Oktyabr'skoy Sotsialisticheskoy revolyutsii). – Kiyev, 1968. – 47 s.

12. Днепропетровский горный институт им. Артема. 1899-1949 гг. – Днепропетровск, 1949. – 103 с.

Dnepropetrovskiy gornyy institut im. Artema. 1899-1949 gg. – Dnepropetrovsk, 1949. – 103 s.

13. Архів НТУ «Дніпровська політехніка». – Опис 1-л. Спр. 453. – 1951.

Arkhiv NTU «Dniprovs'ka politekhnik». – Opys 1-l. Spr. 453. – 1951.

14. Архів НТУ «Дніпровська політехніка». – Опис 1-л. Спр. 424. – 1949.

Arkhiv NTU «Dniprovs'ka politekhnik». – Opys 1-l. Spr. 424. – 1949.

15. Архів НТУ «Дніпровська політехніка». – Опис 1-л. Спр. 382. – 1946.

Arkhiv NTU «Dniprovs'ka politekhnik». – Opys 1-l. Spr. 382. – 1946.

16. Библиотека нормативно-правовых актов Союза Советских Социалистических Республик. Постановление от 16 июля 1946 г. № 1596. – Электронный ресурс. Режим доступа: http://www.libussr.ru/doc_ussr/ussr_4609.htm

Biblioteka normativno-pravovykh aktov Soyuzha Sovetskikh Sotsialisticheskikh Respublik. Postanovleniye ot 16 iyulya 1946 g. № 1596. – Elektronnyy resurs. Rezhim dostupa: http://www.libussr.ru/doc_ussr/ussr_4609.htm

17. Закон о пятилетнем плане восстановления и развития народного хозяйства СССР на 1946-1950 гг. – Москва: ОГИЗ: Государственное издательство политической литературы, 1946. – 94 с.

Zakon o pyatiletnem plane vosstanovleniya i razvitiya narodnogo khozyaystva SSSR na 1946-1950 gg. – Moskva: OGIZ: Gosudarstvennoye izdatel'stvo politicheskoy literatury, 1946. – 94 s.

18. Архів НТУ «Дніпровська політехніка». – Опис 1-л. Спр. 380. – 1946.

Arkhiv NTU «Dniprovs'ka politekhnik». – Opys 1-l. Spr. 380. – 1946.